

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 34

Penktadienis, Rugsėjo (September) 6, 1963, Toronto, Ontario

M E T A I XXXII

Diemas Siunčias Auksą Užsienin; Eina Gandai, kad Jo Režimas Bus Nuverstas

SAIGON. — Čia pasklido žinios, būk Pietinio Vietnamo valdžia su Diemu priešakyje siunčianti auksą užsienin. Ji prisibijanti perversmo, kurį ruošianti opozicija, su amerikiečių pritarimu. Kiek tame tiesos gali būti, sunku pasakyti. Bet šie gandai įgauna reikšmę, kuomet Diemo valdžia, puldama budistus ir studentus, primate jiems suokalbį nuversti valdžią.

Diemo režimas buvo suareštavęs tūkstančius studentų ir budistų. Kariuomenė darė kratas budistų pagodose. Šalyje įvestas karo stovis. Prie to vyriausybė šaukia masinius mitingus didesniuose miestuose, kad parodytų, būk žmonės su ja. *Bet sakoma, kad tuose mitinguose dalyvauja vyriausiai valdžios tarnautojai.*

Didelį smūgį sudarė vyriausybei žinia, kad Washingtone pasitraukė iš tarnybos visos ambasados personalas, įskaitant ir ambasadorių, protestuodami prieš Diemo valdžios siautėjimą. Ambasadorius viešai pareiškė, kad Diemo režimas negalės ilgai laikytis, kuomet jis griebiasi tokios žiaurios priemonės opozicijai nuslopinti.

Diemo valdžia atidėjo parlamento rinkimus, kurie turėjo įvykti pabaigoj rugpiučio mėnesio.

Tuo tarpu, nežinia kodėl, leidžiami gandai, būk puolimą ant budistų ir studentų suorganizavo Diemo brolis, kuriam diktuojanti jo žmona. Generolas Dihn sakė, kad atakas ant budistų pagodų ir studentų pravedė militariniai komandieriai, ir kad generolai stovi užpakalyje prezidento Diemo. Gandai buvo pasklidę, kad generolai ruošiasi Diemą nuversti.

Kaip ten nebūtų, atrodo, kad Pietiniame Vietname vystosi didelis politinis krizis. Net ir amerikiečiai duoda suprasti, kad Diemo režimas negali laimėti karo su partizanais. Jis neturi liaudies pritarimo.

Amerikiečiams kainuoja virš \$1,000,000 į dieną šio režimo išlaikymas. Bet nematyti galo. Diemo valdžios jėgos, kurioms padeda 15,000 amerikiečių, kol kas nesugebėjo sumažinti partizanų aktyvumą.

Kanados lietuvių turistai traukia garlaiviu Trakų ežerais. Džiaugdamiesi puikiu oru ir nepamirštamais Trakų vaizdais, traukė dalną po dalnos.

Tamsūs Vietnamiečiai Mato Žuvyje Pranašą

SAIGON. — Quang Nam provincijoje, apie 30 mylių į vakarus nuo Danang, kur gyvena apie 80 procentų budistų, nedeliame prūde (tvenkinyje) pasirodžius "stebūklinga" žuvis. Jau dešimtys tūkstančių budistų aplankę prūdą, pasisėmę iš jo vandens. Jie maną, kad šioje žuvyje yra įsikūnijęs Budos pranašas.

Miesto majoras, katalikas, norėdamas sulaikyti pilgrimų judėjimą, įsakęs užmušti žuvį. Sakoma, kad tai didžiulė karpė. Kareiviai šaudė į prūdą automatais, padėję 10 minučių. Viską užmušę, bet ta žuvis išlikusi. Kareiviai bandė užmušti rankinėmis granatomis prisivilioję ją duona, bet nepavykė.

Majoras, negalėdamas pilgrimų sulaikyti, paskelbė, kad vanduo užnuodytas ir nemažai pilgrimų mirė.

SLAPTA SVARSTYS MASKVOS SUTARTI

WASHINGTON. — Senato Užsienio Reikalams komitetas kviesis valstybės sekretorių Dean Rusk į slaptą apklausinėjimą sutarties uždraudimui branduolinių bandymų. Esą kai kas joje neiškaus senatoriam. Jie nori platesnio paaiškinimo.

Po to bus leista Senatui balsuoti sutartį.

Laisvės Žygyje Dalyvavo 250,000

WASHINGTON. — Rugpiučio 28 dieną čia laisvės žygyje dalyvavo 250,000 negrų ir jų simpatikų baltųjų. Žygyje dalyvavo žmonės beveik iš visų valstijų. Sakoma, kad net patys žygio vadovai nesitikėjo tiek žmonių. Spauda prieš tai rašė, kad tikimasi apie 75,000.

Žygio dalyviai priėmė 8 punktų programą, už kurią bus kovojama toliau.

Po to žygio vadovai buvo priimti prezidento Kennedžio Baltajame name.

Toks didelis skaičius žmonių vienoje demonstracijoje tur būt buvo pirmas JAV istorijoje. Jis parodo, kad JAV negrai ir jų simpatikai yra pasiryžę palaužti segregaciją.

Nežiūrint demonstracijos didumo, ji praėjo labai gražiai, be susikirtimų.

JAPONAI PROTESTUOJA PRIEŠ A SUBMARINUS

TOKIJO. — Apie 75,000 japonų dalyvavo demonstracijoje prie dviejų Jungtinių Amerikos Valstijų laivyno bazių Japonijoje, protestuodami prieš atominų submarinų lankymąsi.

Demonstracijos praėjo ramiai, bet kalbėtojai smerkė amerikiečių atominų submarinų lankymąsi Japonijos vandenyse.

Kvebeko Socialkreditoriai Atsimeta Nuo R. Thompsono

GRANBY, Que. — Apie 600 delegatų praėjusį sekmadienį čia davė aiškų atsakymą nacionaliam Social Credit partijos lyderiui Robertui Thompsonui, kuris reikalavo, kad jo pavaduotojas Real Caouette būtų pašalintas iš tos vietos.

Delegatai, didele didžiama balsų, atsisakė nuo Thompsono vadovybės ir pareikalavo, kad socialkreditoriai parlamento nariai iš Kvebeko provincijos išsiritų naują parlamentinį lyderį. Už šį reikalavimą balsavo trys ketvirtadaliai delegatų.

Lotynų Amerika Revoliucijos Išvakarėse

WASHINGTON. — Johns Hopkins universiteto prezidentas, buvusio prezidento brolis, Dr. Milton Eisenhower, sako, kad beveik visos Lotynų Amerikos šalys randasi socialės revoliucijos išvakarėse.

Tik nežinia, ar jos bus ramios, ar audringos. Jeigu bus audringos, Dr. Milton Eisenhower mano, kad komunistai išeis laimėtojai, nes jo žiniomis, jie ten geriausiai susiorganizavę, drausmingi.

Prezidentas Kennedy ir kiti dažnai nurodo, kad Lotynų Amerikoje yra reikalingos demokratinės reformos. Tik tų įspėjimų reakcionieriai nepaiso.

Tarybų Sąjunga Gintų Kiniją

MASKVA. — Tarybų Sąjungos karinių pajėgų laikraštis "Raudonoji žvaigždė" išspausdino straipsnį, kuriame aiškiai autorius pasako, kad Tarybų Sąjunga savo branduoliniu ginklu karo atvejuje gintų Kiniją, nežiūrint, kad Kinija Tarybų Sąjungą dėl susitarimo Maskvoje vadina darbo žmonių išdavike.

LOS ANGELES. — Pietų Korėjos vadovų pranešimu, Kinija šį rudenį ar ateinančių metų pavasarį ruošiasi išbandyti savo branduolinį ginklą, pradėti atominis sprogdinimus.

Tuo pačiu metu delegatai nutarė sudaryti komitetą iš 10 asmenų, kuriems būtų pavesta iširti galimybę sudarymo provincialės partijos.

Tuo po to, 16 socialkreditorių parlamento atstovų turėjo pasitarimą, ar užgirti šį konvencijos nusprendį. Šiame pasitarime savo lyderiu išrinko Caouettą. Atrodo, kad jis užgėrė sprendimą. Galutinai paaiškės, kada lokalinės organizacijos, kurios juos nominavo, apkalbės reikalą.

Kaip atrodo, tai Kvebeko provincijos socialkreditoriai visai nutrauks ryšius su Thompsono vadovaujama partija, kuri tvirta Albertoje ir Britų Kolumbijoje, nors federaliuose rinkimuose iš tenai išrinko tik kelis atstovus.

Nesutikimas tarp Thompsono ir Caouetto reiškiasi jau ilgo laiko. Thompsonas neužgėria Caouetto kraščiavimo, frazių mėtymo, tuo tarpu Caouettas kaltina Thompsoną, kad šis neturįs nugarkaulio, taikstąs prie visko, nepaisąs partijos principų.

Eina kalbos, būk socialkreditoriai Kvebeko provincijoje galų gale susilies su separatistais ir kitais elementais ir sudarys vieną frontą, reikalaujantį Kvebekui nepriklausomybės.

Sakoma, kad Caouettą palaiko ir Ontarijos socialkreditoriai su James Andy ir David Hartman priešakyje.

Smerkia Segregaciją Užgėria Susitarimą

ROCHESTER. — Pasaulinė Bažnyčių Tarybos centralinis komitetas pasmerkė segregacionistus kaip Kristaus išdavėjus. Krikščionis, sako komitetas, jeigu jis vienokiu ar kitokiu būdu remia segregaciją, jis išduoda Kristų.

Komitetas taipgi užgėrė Maskvos sutartį dalinam nuklinių bandymų sulaikymui ir pasisakė už tai, kad Rytai ir Vakarai ieškotų kelio dėl pasirašymo nepuolimo pakto.

Prie Pasaulinės Bažnyčių Tarybos priklausio 201 bažnyčia. Tai daugiausia protestoniškos bažnyčios.

Iš Kanados Gyvenimo

Kanados finansų ministras Walter Gordon sako, kad laikas nustoti davus subsidijas Jungtinių Valstijų ekonomijai.

Kalbėdamas Ontarijos Savivaldybių Asociacijos susirinkime, jis pareiškė, kad Kanada davė JAV ekonomijai virš \$6,000,000,000 per praėjusius dešimtį metų.

Nors JAV yra draugiškas kaimynas, sakė jis, tačiau daug turtingesnis ir visai nepritinka, kad Kanada finansuotų to kaimyno ekonomiką.

Jis sako, kad per 10 praėjusių metų Kanados deficitas siekė \$10,000,000,000. Tai yra, ant tiek viršijo importas eksport. Tas deficitas turėjo būti padengtas užtraukiant paskolas, ar investmentais.

Kanada negalėsianti toli eiti nesutvarkius savo prekybos taip, kad deficito nebūtų.

Britų Kolumbijos rinkimuose, kaip matyti, medikalė apdrauda užima svarbią vietą partijų debatuose. Nauja Demokratinė Partija žada įvesti tokią apdraudą, kuri ir vaistus apims. Ji sako, kad vaistai dabar labai daug kainuoja ir daug kam sudaro didelę sunkenybę.

Ontarijot partijos susikirtę senatvės pensijos klausimu. Liberalai agituoja už federalį liberalų planą, konservatai siūlo savo, o naujieji demokratai — savo. Kiek galima matyti iš esamų davinų, konservatų planas yra niekas daugiau, kaip planas padėti privatiškoms apdraudoms kompanijoms.

Real Caouette, socialkreditorių lyderio Robert Thompson padėjėjas, atakuoja Thompsoną ir partiją, būk jiems nesvarbu joki principai. Girdi, jie taikstoši prie visko.

Jis mano, kad laikui bėgant Kvebeko provincijoje susijungs

viena išsilaisvinimo frontą socialkreditoriai, separatistai ir tautininkai (Union Nationale), kad išvadavus Kvebeko provinciją vienu ar kitu būdu.

Opozicijos lyderis (buvęs premjeras) J. Diefenbakeris spiria liberalų valdžią pakelti senatvės pensijas \$10.00 dabar, nieko nelaukiant, kaip buvo liberalų žadėta rinkimų metu.

Jis sakė, kad seni žmonės, sulaukę 70 metų, kurie dabar gauna \$65.00 mėnesį, turi gauti \$75.00 mėnesį be jokio atidėliojimo.

Liberalų planas numato pagalbines pensijas už tam tikrus mokesčius iki \$100 mėnesį. Bet tas planas numato 10 metų kelionę. Tai yra, maksimum

pensija bus mokama tik po dešimties metų. Tada asmuo gautų pagrindinę \$75.00 ir priedo \$100.00 mėnesį.

Kaip progresas liečia žmonių reikalus, gerą pavyzdį duoda radio ir televizijos lempučių likimas.

Siaurės Amerikos elektroninių lempučių industrija, pagaminavusi gaminių už \$300,000,000 per metus, sako Eric G. Smith, Clairton Sound Corp. generalis menedžeris, išnyks iš gyvenimo kokių dviejų metų bėgyje.

Visuose elektronikuose gaminiuose dabar lempučių vietą užima tranzistoriai.

Ši industrija Kanadoje taip pat gamindavo už \$11,000,000 per metus visokių elektroninių lempučių.

Kanadietis

Mano Įspūdžiai

MONTREAL. — Liepos 17 dieną grupė Montrealo, Toronto ir Londono turistų išskridom į Tarybų Lietuvą olandų oro linijos KLM džetu iš Montrealo. Pačioj pradžioj kelionės buvo linksma, visų nuotaika buvo gera. Nors pamanėm, kokiam aukštyje skrendam, bet niekas apie baimę nei nepagalvojo. Nei nepajutom, kaip perskridom Atlantą. Truko 6 valandas ir 30 minučių.

Mūsų orlaivis nusileido Olandijoje, Amsterdame. Visi pralinksmėjom, kad laimingai dalį kelionės atlikom.

Amsterdamas — senas miestas, bet gražus. Dideli apartamentiniai namai. Po miestą išvedžioti kanalai. Teko nugirst, kad mieste yra 700 tiltų. Gyventojų turi 1,000,000.

Ant rytojaus, liepos 18 dieną, skrendam tarybiniu džetu į Maskvą. Truko tris valandas. Jau mes ir prie Maskvos. Įdomu: esam Tarybų Sąjungos žemėj. Jau ir muitinė. Visi lau-

kiam, kas bus toliau. Visi vežėmės dovanų giminėm. Manėm, ar praleis. Visi nustebom jų mandagumu. Nei vienas neatidarėm bagažų. Maskvos aerodromas gana toli nuo Maskvos.

Važiuojam ir dairomės. Privažiuojam arčiau miesto. Pasirodė didžiausi kelių aukštų apartamentai. Ir kokia didelė statyba! Nematęs negali įsivaizduoti. Tęsiasi kiek mylių. Tai vis darbininkams gyvenimui namai.

Pasiekiam patį miestą. Važiuojam plačiomis gatvėmis. Visur medžiai, gėlės.

Pasiekiam viešbutį. Pernakvoje vieną naktį, liepos 20, ruošiamės skristi į Lietuvą, Vilnių. Ir šį kartą mus vežė džetinis orlaivis. 1,000 kilometrų skridom 1 valandą ir 20 minučių.

Mūsų orlaivis jau leidžiasi žemyn. Visų šypsena išnyko. Visi susikaupę, širdys plaka smarkiai. Visi jaučiamės susijaudinę. Štai mes jau Lietuvos žemėj.

Išlipę iš orlaivio randam laukiančius paskirtus atstovus. Sveikinamės. Čia draugas Kapočius ir eilė kitų. Širdį kuteina šiltas malonumas. Svaiginančiai jaučiamės sutikti lietuvių brolių ir sesių. Miela gimtoj žemėj.

Toliau laukė daug giminių ir draugų su gėlėmis. Ir kaip graudu ir linksma buvo! Šito negalima aprašyti. Rodės esame laimingiausi žmonės pasaulyje. Toks šiltas susitikimas su savais, daugelį metų nesimačius. Iš syk nežinau nei ką kalbėti iš susijaudinimo. Visi einam laimingi, apdovanoti gėlėmis artimųjų giminių.

Apsistojom viešbutyje Vilnius. Koks mielas, artimas!

Kiek pailsėję pradėjom miestą apžiūrėti, susipažinti su Vilniumi. Mes turėjome malonią mergaitę, rodos Kavaliauskaitę, nepaprasto išsilavinimo, kuri mus supažindino su Vilniaus istorinėm vietom. Kiek mums įdomių dalykų atidengė! Nuo kelių šimtmečių atgal ir iš pra-

ėjusio baisaus karo, vokiečių okupacijos laikų; kiek Vilnius ir jo gyventojai nukentėjo. Apvedžiojo, aprodė daugybes naujų dirbtuvių, plačiausią namų statybą, kelių aukštų apartamentus. Vilniaus žmonės jaučiasi laimingi gavę gražius apartamentus, su visais patogumais. Daug dar laukia, visų ant syk negali patenkinti su naujais butais.

Vilnius — gražus miestas. Jau mažai ko betruksta. Yra visko prigaminta. Žmonės gražiai apsirengę. Kaip ir pas mus. Labai daugelis valgo valgyklose. Teko pastebėti, kad valgo gerai, maistas geras.

Buvom nuvažiavę jaunų pionierių stovyklon. Koks gražus vaizdas! Kaip tie jaunieji yra gražiai auklėjami. Valdžia rūpinasi jų sveikata. Visi patogumai, higiena.

Važiuojame į Kauną. Dar neprivažiavus pasirodė Kauno jūra. Tai tikras "stebūklas"! Tai tarybinės valdžios darbas. Kiek Lietuvos žmonių gauna šviesą ir kiek gaus trumpoj ateityj!

Mūsų palydovai sako: "Gerai įsižiūrėkit, kad tai tiesa. Parvažiavę pasakykit, kad ne tiesa, ką sako ir rašo tie, kurie Lietuvai gero nevelina".

Kaunas mums gerai pažįstamas, tik daug gražesnis, su didele industrija.

Aplankėm ir 9-tą fortą. Tai bausis vaizdas. Čia prie vokiečių buvo mirties rūmai. Būdeliai čia nužudė 100,000 žmonių. Ši vieta primena baises 20-to amžiaus žvėrių darbus.

Pagaliaus nuvažiuojame į Druskininkus. Tai garsi savo gydymais vasarvietė. Kiek ten žmonių gaivinasi ir gydosi. Apžiūrėjom purvo maudynes, gydymo vonias, sanatorijas. Ir visa tai veltui darbo žmonėms.

Pravažiuodami pro Pirčiupį pamatėm visame pasaulyje išgarsėjusią žudynių vietą. Niekas nepravažiuoja nesustoję ir nenulenkę galvos kruvinojo fašizmo aukoms. Teko sustoti ir Paneriuose, užėiti į muziejų prieš miško. Tai pėsakai bausių žudynių. Tebėra trys duobės, kur buvo sušaudyta 80,000 žmonių. Šiurpas krečia pamatčius. Rodos tas miškas kalba, kad prieš keliolika metų čia buvo nužudyta tiek nekaltų žmonių. Rodos miškai kartoja prakiekimą kruvinam fašizmui.

Esam dėkingi Lietuvos vyriausybei, kad leido aplankyti gimtuosius kaimus ir miestelius. Pamatėm naują gyvenimą, visai neatpažįstamą po 35 metų. Laukuose dirba traktoriai, kombainai ir kitos mašinos. Žemesnės vietos visur sausinos. Po kelių metų Lietuvos laukai duos didelius derlius. Tai vis atsiekta prie socializmo.

O ką jau kalbėti apie mokslą! Visur mokslas. Kas gyvas mokinasi, nekaltant jau apie jaunuolius. Kad tik pasauly taika būtų, nereiktų gaminti ginklų, tai tos sumos pinigų būtų panaudotos žmonių gerovei pakelti.

Teko būti Trakuose, matyti istorines vietas, paplaukyti po (Pabaiga ant 8 pusl.)

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau

Bifocals — \$19.00 ir daugiau

(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-5400

Toronto, Ont.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Toronto 8, Ont. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokių skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Mūsų Gimtinė

Rašo Turistas

(Tąsa)

Kam gi Lietuvai reikalingas toks didelis elektros pajėgumas? Lietuva juk maža valstybė. Štai atsakymas:

Lietuvoje sparčiai auga industrija, vykdomi kaimo elektrifikavimo darbai. Tas reikalauja daug energijos, daug elektrinės jėgos. 1964 metais manoma aprūpinti elektros jėga visus Lietuvos kaimus. Štai kodėl buvo pažabotas Lietuvos upių tėvas Nemunas. Kauno jūra yra ne tik mūsų gimtinės papuošalas, bet ir jos energijos šaltinis. Praeis kiek laiko — išaugs Jurbarko, Druskininkų, Birštono elektrinės. Mūsų Nemunas susijungs su Ukrainos Dniepru.

Labai daug Lietuvos elektros energijai gelbsti gaunamos iš Ukrainos natūralinės dujos, kurios teiks kurą Elektrėnams. Jos jau dabar gaunamos iš prasties Dašuvos - Minsko - Vilniaus ir Rygos dujotiekio. Niekad Lietuvoj nebuvo nei svajota, nei manyta apie dujų kur, kuris šiandien yra virtęs realybe.

Visa tai rodo, kaip ir kiek galima atsiekti bendrai ir taktiškai gyvenant su kaimyninėmis broliškomis valstybėmis. Ar galėjo Lietuva svajoti apie tuos dalykus būdama viena izoliuo-

ta iš pietų ir vakarų? Ar galėjo Lietuvos krūtinė puoštis gražiais kolūkių trobesiais, kurie dabar yra pastatyti ir dar statomi? Ar galėjo kultūringos dirvos apdirbėjas traktorius įeiti į siaurus ūkininkų sklypelius ir juos paversti derlingomis dirvomis? Ar galėjo atsikvėpti Lietuvos ūkininkas dirbdamas nuo saulėtekio iki saulėlydžio vos galą su galu suveddamas? O ką bekalbėti apie Lietuvos darbininkus, kurie negalėjo ne tik darbo, bet ir pastogės gauti savo gimtinėje.

Tokie ir kiti dalykėliai aiškiai rodo, kad mūsų kraštas žengia teisingu keliu.

Dabar aš noriu kiek plačiau prasyti apie Lietuvos žemės ūkį, kuris šiandien yra gerinamas, taisomas.

Nelabai seniai Lietuvoje buvo apie 350,000 atskirų ūkių. Tie ūkiai daugiausia buvo išimantė vienkiamiais. Kiekvienas ūkininkas turėjo savo įrankius, savo gyvulius ir arklius. Hitleriui okupavus Lietuvą, buvo išpaupta ir Vokietijon išvežta 386,000 karvių, 223,000 arklių, 766,000 kiaulių ir 276,000 avių. Ūkio padargais buvo išvežta 480 traktorių ir apie 100,000 kitų įvairių mašinų. Tokius didelius nuostolius Lietuvos ūkiui nebuvo galima pakelti be

A. Byras, vienas iš Kanados lietuvių turistų, kalba į pionierių stovyklos "Žiburėlis" vaikučius. Stovykla randasi Valakumpiuose.

Rūkymas ir Vėžys

Kalbama, kad susirgimai vėžiu pastaraisiais metais padažnėjo. Tačiau patikslinti statistiniai duomenys rodo, kad pastutiniaisiais dešimtmečiais gana

išorinės pagalbos, kas buvo atlikta kitų broliškų respublikų.

Kad geriau ir greičiau atkūrus ūkį, valstiečiai perėjo į kooperatyvinį ūkininkavimą. Ir taip, tarp 1947 ir 1961 metų ūkininkai susivienijo į žemės ūkio arteles, kurių dabar Lietuvoje yra: 1,835 kolūkiai ir 213 valstybinių ūkių. Kolūkiuose darbas apmokamas sulyg išdirbtų darbadienių ir tvarkomas pačių kolūkiečių.

Kolūkis, vidutiniškai, turi apie 2,000 hektarų ariamos žemės. Geriau tvarkomas kolūkis, derlingesni laukai, daugiau priauginama gyvulių, paukščių, pagaminama sviesto, mėsos — daugiau gauna kolūkiečiai uždarbio. Neturtingesnis kolūkis — mažiau. Geriau sutaria kolūkio darbininkai, geriau dirba — daugiau uždirba. Tinginiauja — mažiau uždirba.

Valstybiniai ūkiai yra visos liaudies nuosavybė ir darbininkai apmokami valstybės.

(Bus daugiau)

ryškiai padažnėjo susirgimai tikta vieno organo, būtent — plaučių vėžiu. Šis reiškinys stebimas daugelyj kraštų. Kai kuriose pramoninėse civilizuoose šalyse, kaip Anglija, Belgija, plaučių vėžys pagal dažnumą kitų vėžinių susirgimų tarpe užima pirmąją vietą, JAV — antrąją. Vyrai plaučių vėžiu serga 4-5 kartus dažniau, negu moterys, rūkantieji — 10-30 kartų dažniau, negu nerūkantieji.

Manoma, kad pagrindiniai plaučių vėžio atsiradimo kaltininkai yra tos kenksmingos medžiagos, kurios patenka į plaučius su užterštu oru.

Medicinai dar nėra visai aiškios vėžį sukeliančios priežastys ir jo vystymosi dėsniai. Tačiau šioje srityje jau nemaža ir įrodytų faktų. Tarp šių neabejotinų faktų yra ir cheminės vėžį sukeliančios kancerogeninės medžiagos. Jos labai įvairios. Vienintelė jų bendra ypatybė, kad, patekusios į žmogaus ar gyvulio organizmą, šios medžiagos sukelia piktybinius navikus. Vienas iš dažnai sutinkamų ir gerai ištirtų kancerogeninių medžiagų — benzpirenas — kaip tik ir yra randa-

ma akmens anglies suodžiuose ir tabako dūmuose.

Bandymai su gyvuliukais parodė, kad kancerogeninės medžiagos kiekis turi didelę reikšmę. Labai maži jos kiekiai navikų nesukelia, vidutiniai sukelia juos per ilgesnį laiką, o dideli kiekiai — greit. Tad, kuo mažiau kancerogeninių medžiagų įkvėpuojama, tuo mažiau pavojaus susirgti plaučių vėžiu.

Į tabaką kancerogeninės medžiagos patenka įvairiais keliais. Pavyzdžiui, kancerogeninė medžiaga arsenas patenka ant tabako lapų dar jam augant. Tai nuodas prieš tabako kenkėjus. Arseno kiekis įvairių rūšių tabake nevienodas. Jo ypač daug amerikietiškae tabake ir mažiau Europos šalyse ar Turkijoje auginamame tabake, nes čia arsenas prieš kenkėjus vartojamas rečiau.

Visos šios kenksmingos medžiagos iš lėto kaupiasi plaučiuose, ypač stambiuose bronchuose, kur dažniausiai ir išsivysto vėžys. Vėžio vystymosi procesą ypač paskatina papildomai gaunamos iš suodžių užteršto oro kancerogeninės medžiagos, o bronchiniai bronchų ir plaučių uždegimai sudaro ypač palankią dirvą šių medžiagų veikimui.

Vėžys niekuomet neišsivysto staigiai. Prieš jam atsirandant, atitinkamuose audiniuose būna ilgalaikiai ikivėžiniai pakitimai. Plaučiuose tatal tam tikras bronchus išsklojančio epitelio sustorėjimas ir ląstelių formos pakitimai. Tiriant rūkorių ir nerūkorių plaučius, tokie ikivėžiniai pakitimai dažnai randami pirmųjų ir retai antrųjų plaučiuose.

Kai kurie labiau savo sveikata besirūpinantieji rūkoriai vartoja dūmų filtrus. Tačiau šie filtrai sulaiko tik apie 25 procentus minėtų kenksmingų medžiagų.

Apie rūkymo žalą kalbama daug ir dažnai. Mes žinome, kad vienos tabako sudėtinės dalys kenkia širdžiai ir nervams, trikdo medžiagų apykaitą, ki-

(Pabaiga ant 8 pusl.)

PARDUODAME

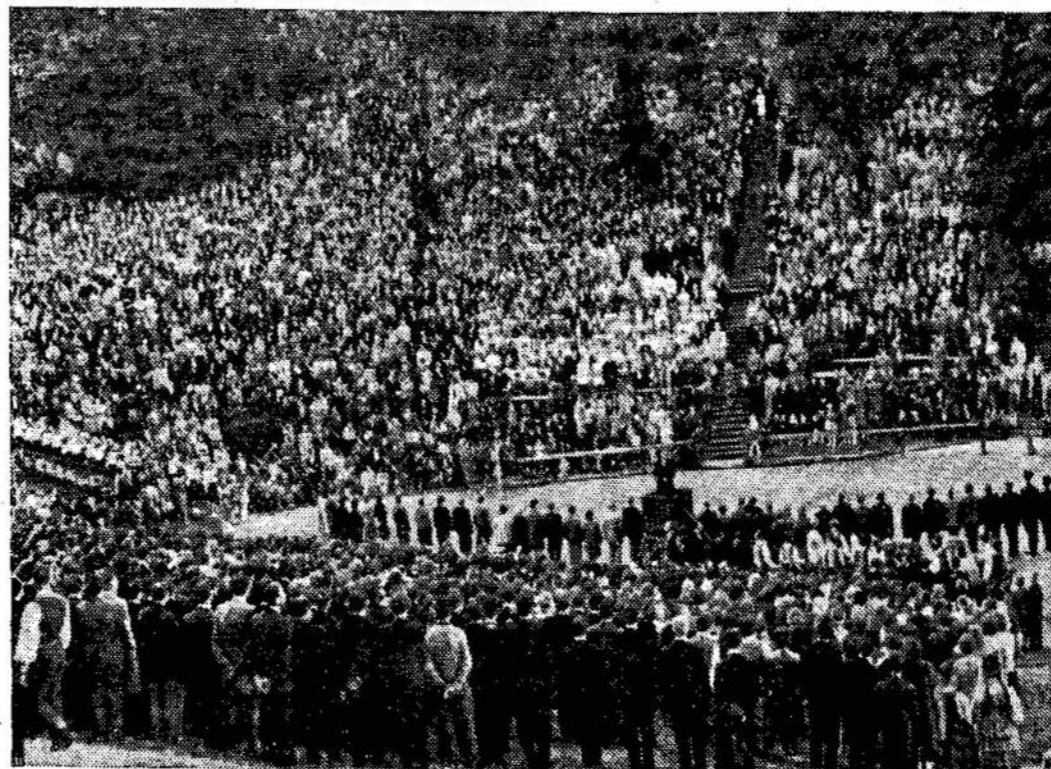
Šį naują penkių miegamų kambarių gyvenamąjį namą, elektra apšildomą, su visais patogumais, prie gero kelio ir arti miestelių. Lotas du akrai. Dėl detališkesnių informacijų prašome kreiptis:

F. B. Kelly (Koklys)
R. R. 1, Courtland, Ont.
Telefonas: Langton, Ont., 875-2469

Apsilankykite savo tėvynėje naudojant patarnavimą geriausiai patyrusių Rytinėn Europon kelionių ekspertų. Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

Daugiatūkstantinė Kauno Dainų šventės dalyvių minia.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

SIMTUI METŲ PRAEJUS

Šią vasarą sukako 100 metų nuo to laiko, kai Abraham Lincoln paliuosavo Jungtinių Valstijų negrus iš vergijos. Ir štai, po 100 metų, negrai dar nėra pilnateisiai Amerikos gyventojai. Daug kur jiems nevalia maišytis tarp baltųjų, nekaltant jau apie mokyklas. Yra net bažnyčių, kur negrams nevalia melstis šale baltų.

Šiais metais negrai vedė energingą kovą už pašalinimą tos neteisės, už lygias teises su baltaisiais. Jeigu jie turi guldyti galvas už Ameriką, kaip ir baltieji, tai jie turi tokias pat teises ir naudotis visu tuo, kas priinama baltiesiems.

Praėjusią savaitę trečiadienį jų kovos pasiekė žūkurą, kuomet į Washingtoną sumaršavo 200,000 negrų ir jų užtarėjų baltųjų. Dalyvavo aktoriai, dvasininkai, unijų lyderiai, politikieriai. Tai buvo labai svarbus balsas už negrų teises, prieš tuos, kurie nori ir toliau negrus laikyti paniekinime ir priepaudoj.

Bet tai dar ne galas jų kovoms. Negrams teks dar daug kovoti, kol bus pašalintas toks jų paniekinimas. Lygybės priešai turi geras akis, gėdos neturi.

KOVA DAR NEBAIGTA

Yra daug darbininkų, kurie įsivaizduoja, kad jeigu samdytojai pasirašo sutartį su jų unija, tai jau viskas baigta, reikalauja sutvarkyti. Ir kai iškyla visokių negerumų įmonėse, jie negali suprasti, kaip tai gali būti.

Pasirašymas sutarties yra nustatymas pačių pagrindinių dalykų. Net ir po to darbininkai per savo uniją turi žiūrėti, kad jie būtų vykdomi. Darbininkai turi budėti visą laiką, kad samdytojai negalėtų laužyti sutarties, skriausti darbininkus. Jie nepraleidžia nei vienos progos.

Ta pati situacija yra ir ryšium su pasirašymu sutarties nutraukti bandymus. Taikos judėjimui tenka pareiga žiūrėti, kad karo kurstytojai neiškirstų šposų. Sutartis duoda taikos judėjimui moralinę pasipirtį. Turėtų būti patogiau tęsti kovą prieš nuklinius ginklus. Bet ji nepašalina karo pavojaus. Ginklavimasis juk eina toliau. Nutraukimas bandymų yra tik mažas žingsnis taikos naudai. Būtų didžiausia klaida, jeigu kas pamanytų, kad toliau kovoti už taiką, prieš karą jau nebereikia.

KANADOS LIETUVIAI IŠSIJUDINO

Liaudies Balsą pasiekiančios žinios rodo, kad šiemet labai daug Kanados lietuvių važinėja. Jau buvo rašyta, kad 18 Kanados lietuvių lankėsi Tarybų Lietuvoje kaip turistai. Tai dar ne visi. Prie šių 18 reikia pridėti dvi torontietes, Kamičaitienę ir Gruodienę, kurios buvusios Vilniuje. Sakoma, kad keli lietuviai iš tabako farmų distrikto taip pat lankėsi Lietuvoje. Irena Antanavičiūtė, torontietė, lankėsi Tarybų Sąjungoje, buvo Maskvoje, Leningrade, Jaltoje ir kitose vietose. Buvo ir Vilniuje. Draugė Maigienė, Kanados Moterų Kongreso veikėja, taipgi lankėsi Tarybų Sąjungoje. Galimas daiktas, kad toli gražu ne visi. Čia nekalbėjome apie tuos, kurie lankosi Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Kiek tenka girdėti, tai kelionės visiems patiko. Irena labai džiaugiasi savo kelione po Tarybų Sąjungą, atsilankymu Vilniuje. Reikia pažymėti, kad ji yra Kanadoje gimusi, jauna mergina. Ji, tarp kitko, studijavo Tarybų Sąjungoje rusų kalbą. Ji mano lankytis Tarybų Sąjungoje ir kitais metais, jei jos planai išsipildys. Dabar ji studijuos toliau, kad gavus magistro laipsnį (masters degree).

Liaudies Balsas kviečia keliautojus parašyti ką nors iš savo įspūdžių, jeigu mano, kad būtų įdomūs skaitytojams. Už tai L.B. skaitytojai bus dėkingi.

Jungtinių Valstijų senato komitetas santykiams su užsieniu 16 balsų prieš 1 pasisakė už ratifikavimą Maskvos sutarties sulaukymui nuklinių bandymų be jokių rezervacijų. Toks šio komiteto pasisakymas veikiausiai reiškia tą, kad ir senatas didėle didžiuma užsulaikymui nuklinių bandymų girs tą sutartį.

Lietuvos prekybos darbuotojų profesinės sąjungos poilsio namai Šiluose, netoli Vilniaus.

Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos Vaidmuo

S. KARPĖ

Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos plus Britanijos susitarimas nutraukti nuklinius bandymus (išskyrus požeminius) turi daug didesnę reikšmę, negu didžiama žmonių įsivaizduoja. Ir nežiūrint to, kad šis susitarimas tereikia tik bandymų nutraukimą. Nes šios dvi valstybės užima nepaprastai svarbią vietą pasaulyje, jų vaidmuo pasaulio gyvenime yra nepaprastai didelis. Tad ir jų sugyvenimas yra nepaprastai reikšmės visam pasauliui.

Atsimenate, įvyko ginkluotas susirėmimas tarp Indijos ir Kinijos. Tos dvi valstybės yra pačios didžiausios pasaulyje žmonių atžvilgiu. Kinija turi 600 milijonų gyventojų, o Indija virš 400 milijonų gyventojų. Bet tas susirėmimas mažai tesužadino pasaulį. Nei kiek nedaugiau, kaip kad Izraelio ir Sirijos. Tiesa, Kinijos priešai puolėsi su siūlymais Indijai padėti, bet ir tai nesudarė didelio įspūdžio.

O kas būtų, jeigu toks karas prasidėtų tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų?

Mes gerai atsimena, koks susijaudinimas buvo, kuomet šios dvi šalys susidūrė dėl Kubos. Išrodė, kad visas pasaulis atsirado ant bedugnės kranto.

Kai Indija ir Kinija susikirto, aišku, visi žinojo, kad tas karas liečia tas dvi šalis. Kita, jis negalėjo būti atominis. Jeigu susikirstų Tarybų Sąjunga ir Jungtinės Valstijos, tikriausiai būtų atominis karas. Ir jis liestų visą pasaulį. Tiesa, kai kas teigia, kad Kinijos lyderiai maną, kad jeigu Tarybų Sąjunga ir Jungtinės Valstijos susikirstų, tai tik šios abi šalys susinaikintų. Bet tai klaida. Šios dvi šalys stovi priešakyje dviejų blokų. Karas nesirubežiuotų tikrai TSSR ir JAV.

Tie, kurie teigia, kad šių šalių sugyvenimas sudaro smūgį liaudies kovoms už pasiluosavimą, labai klaidingai žiūri. Negyваме pasaulyje nebūtų jokių kovų. Tik dabar, egzistuojant sugyvenimui, gali darbo žmonės kovoti už geresnę ateitį. Taip ir yra. Kolonijos

kovoja už savo laisvę. Daug kur darbininkai ir vidurinėsios klasės kovoja už savo diktatorių nuvertimą. Kovos eina beveik po visą kapitalistinį pasaulį.

Tiesa, kad JAV imperialistai, palaikomi kitų šalių, daug kur padeda diktatoriams. Bet daug kur Tarybų Sąjunga padeda liaudžiai, kolonijų žmonėms. Tai tam tikras rungtyniavimasis. Geri santykiai tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų gali šiek tiek padėti liaudžiai, nes JAV imperialistų agresyvumą mažina. Daug kur JAV militaristai palaiko diktatūras vien dėl to, kad nori palaikyti jas prielankias sau, turėti savo bazes, prieš Tarybų Sąjungą.

Tarybų Sąjunga, kad ir labai galinga militariniai, negali daryti perversmų kitose šalyse. Tai prieš leninius principus. Kitos šalies žmonės neturi teisės diktuoti žmonėms, kaip jie turi gyveiti. JAV ir kitose šalyse pakaitas turi padaryti savi žmonės, ir tokias, kokių jie nori.

Tarybų Sąjungos ekonominis, politinis, kultūrinis progresas daro daugiau naudos visame pasaulyje, kaip kad darytų tokia politika, kurią siūlo kiniečiai. Kada žmonės mato, kaip sparčiai eina pirmyn Tarybų Sąjunga, keičia savo pažiūras į Tarybų Sąjungą, į jos sistemą ir t. t. Tai didžiausias spaudimas, koks gali būti "iš svetur".

Dažnai, net ir socializmo priešai, pasako, kad ir pas mus, Kanadoje, daug reformų buvo įvesta, kadangi turtingosios klasės žmonės jaučia, jog spaudimas iš Tarybų Sąjungos yra labai didelis. Nedarysi nieko, neįvesi reformų, žmonės pakryps prie komunizmo, sako jie.

Išvengimas pasaulinės atominės katastrofos yra geriausias užtikrinimas visų šalių progresui. Taikoje ir sugyvenime bus sunkiau išilaikyti diktatoriams, reaktionieriams ir kolonistams.

Rašyti Galima, Bet Tas Tiesos Nesunaikins

Veiksnių spauda mėgsta rašyti, kad Tarybų Lietuvoje blogai su žemės ūkiu. Girdi, valstiečiai tiesiog atsisako dirbti kolūkiuose. O jei nedirba, aišku, nieko ir nėra. Jeigu jie nemirštą iš bado, tai tik dėka visokių "kombinacijų". Bet faktai kalba visai kitaip.

K. Meškauskas, Tarybų Lietuvos ekonomikos mokslų daktaras, savo straipsnyje "Tarybų Lietuvos Ekonomikos Vystymasis ir Buržuaziniai Kritikai", tarp kitko, paduoda šiuos faktus:

"Iki pastarojo meto Tarybų Lietuvos priešai ypač šmeižė respublikos žemės ūkį. Jie melagingai skelbė, kad sukurtas stambus socialistinis žemės ūkis esąs. neva negyvybingas, kad jis dar ilgus metus nepasiekis buržuazijos metais pasiektą lygį. Tačiau priešingai šmeižikiškiems šių kritikų prsimanymams respublikos mėsos ir pieno pramonė toli praleikė buržuazinės Lietuvos lygį. Antai, jeigu geriausias buržuazinės Lietuvos ekonomikos kilimo metais mėsos pramonė pagamindavo arti 50 tūkstančių tonų mėsos ir jos produktų, tai 1960 metais pramoninė mėsos gamyba respublikoje pasiekė 110 tūkstančių tonų.

Jeigu sviesto gamyba geriausias metais buržuazinėje Lietuvoje sudarė apie 19 tūkstančių tonų, tai 1960 metais respublikos pramonė davė 23 tūkstančius tonų sviesto. Lygindami šiuos duomenis, mes privalome turėti galvoje, kad šiuo metu kaimas sunaudoja nepalyginamai daugiau pieno ir mėsos produktų, negu kad jų sunaudojavo buržuazinėje Lietuvoje. Pieno ir mėsos produktų pramoninė gamyba ir jų eksportas į užsienį vyko darbo valstiečių sistemingo neprivalgymo sąskaita. Tuo būdu 'teorija' apie Tarybų Lietuvos stambaus socialistinio žemės ūkio negyvybingumą gyvenimo praktikos yra visiškai sumušta".

Tuo tarpu reikia atsiminti, kad Lietuvos pramonė atitraukė nuo žemės ūkio daug darbininkų. K. Meškauskas, rašydamas apie pramonės augimą, pastebi:

"Lietuvos pramonė Tarybų valdžios metais augo dviejų pagrindinių veiksmų sąskaita: pirmiausia, darbo našumo augimo ir, antra, statant naujas įmones ir didinant darbininkų skaičių. Darbo našumo kėlimo sąskaita respublikos pramonė pasiekta pramonės produkcijos padidėjimas: 1946 - 1950 m. — 61.9 procento, 1951 - 1955 m. — 57.6 procento ir 1956 - 1960 m. — 67.9 procento.

"Sparčiai augo ir dirbančiųjų skaičius pramonėje. Antai, jeigu 1941 metais sausio 1 dieną Tarybų Lietuvos pramonėje (Pabaiga ant 5 pusl.)

Amerikiečiams name deda subyrėtų fronus. Jie ir pabarė diktatoro, stengsitaikytų s Diemas nei tyliai būtų Gal būt vienintelis jiems pavymas.

Įdomu, kiti amerilštai, De paramą P kad jis ga nepriklausapsiginti mosi į vidnamo reik.

O tai rementų Dičius. Jis ki ja.

To rezultams ten partizanų De Gaulle.

Kaip žin dominavo laimėjusi Vietnamo rikiečių b.

Jei dabė ki sugrįžti dama am Gaulle aiš neužmirštėjai skria

Na, o k riuš Diem Jis kalb ti diktator Jis suvė tus į savo kad bile r tų pabėgt Toks je Bet ka tada?

Žiūrint atrodo, ka mas prieš dos. Lygia gos išlaik

O vis t Gal, pa įsitikins, rių reiški ir bėdas. Geriau progresu.

Gražūs bą ateina kių tarpo. Štai, p proteston Birtch, la jos statyl mokslą. Jis nes Matė, skurdo, gerovė.

Bet sunaikins

...mėgsta rašyti Lietuvoje blokadą. Girdi, valsisisakos dirbti nedarba, aiš... Jeigu jie nei tik dėka vijų". Bet fak... taip.

Tarybų Lie... mokslų dak... snyje "Tary... nomikos Vys... aziniai Kriti... paduoda šiuos

meto Tarybų... ypač šmeižė... ūki. Jie me... kad sukurtas... inis žemės ū... begyvybingas... metus nepa... metas pava... au priešingai... kritikų pra... publikos mė... onė toli pra... Lietuvos ly... riausiais bur... ekonomikos... esos pramonė... 50 tūkstan... jos produk... tais pramon... respublikoje... stančių tonų... myba geriau... azinėje Lietu... 19 tūkstančių... etais republi... avė 23 tūkst... sto. Lyginda... is, mes priva... oje, kad šiuo... audoja nepa... u pieno ir mė... gu kad jų su... azinėje Lietu... sos produktų... ba ir jų eks... vyko darbo... ngo neprivai... tuo būdu "te... ybų Lietuvos... stinio žemės... amą gyvenimo... išskai sumuš...

...kia atsiminti, ... monė atitrau... kio daug dar... Meškauskas, ... pramonės au...

...monė Tarybų... augo dviejų... snių sąskaita: ... o našumo au... tatant naujas... nt darbininkų... ašumo kėlimo... kos pramonė... monės produk... : 1946 - 1950... to, 1951 - 1955... ento ir 1956 -... procento.

...o ir dirbančių... onėje. Antai, ... s sausio 1 die... vos pramonėje... t 5 pusl.)

Pastabos

Amerikiečiai Pietiniame Vietname deda pastangas, kad nesubyrėtų frontas prieš partizanus. Jie norom nenorom kiek pabarė diktatorių Diemą ir, atrod, stengiasi, kad valdžia susitaikytų su budistais. O jei Diemas neis prie to, tai kad jis tyliai būtų pakeistas kitu.

Gal būt amerikiečiams tai vienintelis kelias. Bet kaip jiems pavyks, tai kitas klausimas.

Įdomu, kaip į tai atsineša kiti amerikiečių sąjungininkai. Štai, De Gaulle pasiūlė savo paramą Pietiniam Vietnamui, kad jis galėtų išspręsti savo nepriklausomybės problemas, apsiginti nuo "svetimų" kišimosi į vidujinius Pietinio Vietnamo reikalus.

O tai reiškia, kad De Gaulle remtų Diemą prieš amerikiečius. Jis kiša amerikiečiams koją.

To rezultate dabar amerikiečiams tenka pykti ne tik ant partizanų ir Diemo, bet ir ant De Gaulle.

Kaip žinome, Francija seniau dominavo Vietname. Tik pralaimėjusi kovoje su Šiaurinio Vietnamo kovotojais, ji amerikiečių buvo išstumta.

Jei dabar Francija ir nesitiki sugrįžti į Vietnamą išstumdama amerikiečius, bet De Gaulle aiškiai parodo, kad jis neužmiršta padarytos Francijai skriaudos.

Na, o ką sako pats diktatorius Diemas?

Jis kalba taip, kaip ir visi kiti diktatoriai:

Jis suvežė šalies išdą ir turtus į savo palocius ir pasirodė, kad bile minutę su viskuo galėtų pabėgti, jeigu prireiks.

Toks jau diktatorių siekis. Bet kas liks amerikiečiams tada?

Ziūrint į Pietinį Vietnamą atrodo, kad diktatorių palaikymas prieš liaudį, išeina iš mados. Lygiai taip, kaip ir pastangos išlaikyti kolonializmą.

O vis tai geri reiškiniai. Gal, pagaliau, ir amerikiečiai įsitikins, kad rėmimas diktatorių reiškia vien tik nuostolius ir bėdas.

Geriau eiti su liaudimi, su progresu.

Gražūs atsiliepimai apie Kubą ateina ir iš nekurių dvasiškių tarpo.

Štai, pavyzdžiui, torontietis protestuojantis kunigas George Birch, labai pagyrė Kubą už jos statybą, už teikiamą veltui mokslą.

Jis neseniai lankėsi Kuboje.

Matė, kaip šalis keliama iš skurdo, kaip keliama žmonių gerovė.

Bostono lietuviai svečiavosi vasaros vaikų darželyje Valakumpiuose, Vilniuje.

Ką Kiti Rašo

Dvi provokacijos

Tarybinė spauda visiškai pateisinamai bara mūsų vyriausybę, kam ji nesilaiko naujosios sutarties dvasios. Ji jau iškirto dvi provokacijas. Pirmoji buvo, tai išsprogdino atominę bombą po žeme. Antroji, kai privertė Kanadą atominiai apsiginkluoti.

Beje, Kanada tą savo žygi teisina labai keistai. Girdi, visi žino, kad jei kiltų atominis karas, tai Kanada tikrai jame dalyvautų, todėl geriau dabar atominiais ginklais apsirūpinti.

Bet tuo "argumentu" vadovaujantis, tuoj reiktų visoms šalims suteikti atominius ginklus. Kuo Kanada geresnė.

Šita sutartis tarp Jungtinių Valstijų ir Kanados paastrina tarptautinius santykius.

— A. Bimba

"Made in USA"!

United Press-International žinių agentūra praneša iš Saigon, Pietinio Vietnamo sostinės:

Kaip karo fronte ginkluota kariuomenė ir policija puolė studentų demonstraciją miesto aikštėje. Mušė lazdom ir šautuvų buožėm jaunus vaikus ir merginas. Viena mergaitė krito peršauta per širdį...

Primuštus ir sukruvintus studentus, virš 1,000, kareiviai sukrovė į sunkvežimius ir išvežė į koncentracijos stovyklas.

Sunkvežimiai — "Made in USA". Ant jų šonų išpiešta sunertos rankos, reiškiančios JAV draugiškumą Pietiniam Vietnamui!

Pridursime: Tie šautuvai,

Tačiau, kunigas nebūtų kunigu, jeigu jis nepeiktų komunizmo. Ir George Birch daug daro primetimų dėl vidujinės Kubos tvarkos.

Bet jis neužsimerkia prieš faktus, kuriuos visi mato.

Ne taip, kaip mūsų šaliai "ave-lijai ganytojai" arba "vaduotojai".

Z. Janauskas

lazdos ir kiti ginklai bei amunicija irgi "Made in USA".

Po virš milijoną dolerių kasdien Jungtinės Valstijos teikia paramos žudikui Diem, kurio nekenčia visa tauta, apart saujalės išnaudotojų.

Baisias kancias kenčia Vietnamo liaudis. Ir tik dėka Vašingtonui, kad nekenčiamas diktatorius Diem yra palaikomas "Made in USA" ginklais ir 14,000 jankių kareivių.

Ne, šimtamilijoninė Azijos liaudis negreit pamirš Dėdes Samo "draugišką ranką" kruviniems diktatoriams.

— Vilnis

N. Čruščiovas Jugoslavijoje

Tarybų Sąjungos premjeras ir TSKP pirmasis sekretorius N. Čruščiovas atvyko 15 dienų į Jugoslavijos federalinę respubliką.

Spauda skelbia, kad jis ten nuvyko atostogų. Mes numatome, kokias atostogas Čruščiovas ten turės. Tai bus "darbo atostogos". Čruščivas poilsį galėtų turėti Maskvoje kur kas geresnį, negu Belgrade ar kur kitur kitoje šalyje. Jis ten vyko ne poilsui, o darbu. Jam rūpi tartis su Jugoslavijos vyriausybe dėl geresnių tarpvalstybinių santykių palaikymo. Jam rūpi, kad taikos dalykas būtų tvirtesnis.

Jugoslaviją sudaro keletas respublikų. Jugoslavija nėra tarybinė, bet ji nėra ir kapitalistinė. Ji siekiasi socializmo. Kiekvienam aišku, kad Stalino laikais Jugoslavija buvo be reikalo išmesta iš socialistinių šalių bloko. Čruščiovas nori tą klaidą gražiuoju atitaisyti, patraukti Jugoslaviją į socialistinių valstybių bloką.

Kinijos komunistai, kovodami prieš Tarybų Sąjungos politiką — taikaus sambūvio su kapitalistinėmis šalimis politiką — visai, be jokio reikalo, priekaištuoja Tarybų Sąjungos vyriausybei, kad Jugoslavija, girdi, nepriimtina į socialistinių valstybių bloką. Tai neteisinga politika, ir Čruščio-

vas, nekreipdamas dėmesio į tuos priekaištus, daro visą, kad Jugoslaviją patrauktų prie taikingų valstybių bloko, prie socialistinių šalių.

Tikėkime, kad jo vizitas turės geras pasekmes.

— Laisvė

Dėl A. Markevičiaus

Mes jau esame rašę, kad į Lietuvą grįžo rašytojas - publicistas Albinas Markevičius-Morkus, dipukas.

Ne jis vienas į savo gimtąją kraštą grįžo, ne vienas jų dar grįš. Bet klausimas tas: kodėl "Naujienu" redaktorius mato reikalo taip negražiai šį žmogų dergti? Pagaliau, kodėl P. Grigaitis viešai neprisipažįsta, kad A. Markevičius buvo ja asistentas, dirbo su juo kartu, o ALT mokėjo jam algą?

Čia turi būti pati klausimo esmė!

A. Markevičius, užėjęs į "Laisvės" leidyklą, papasakojo įdomių dalykų ir apie savo buvusį bosą P. Grigaitį.

— Jis palaiko nuolatinis ryšius su FBI, — sako jaunas vyras.

Aš nenorėjau tuo tikėti. Kaip gi, galvojau, socialdemokratų lyderis ir "teoretikas" galėtų palaikyti ryšius su šnipų organizacija, kuri puola persekioja pažangiuosius darbuotojus, kurios "juodoje knygoje" yra surašyta gal 15,000,000, gal daugiau amerikiečių?!

— Galite manim tikėti, galite netikėti, — atsakė A. Markevičius, — bet aš žinau, ką kalbu, nes esu buvęs P. Grigaičio "dešinioji ranka". Tai matydama, labai pasišlykštėjau...

— R. Mizara

Drašus kunigiokas

Sakysiu, drašus tas "Draugo" J. Pr. (kui. Prunskis). Anądien jis marijonų organe atspausdino straipsnį, remdamasis mokslininko Wernher von Braun teorija: "Ar žmogus kada pasieks žvaigždynus"? — ir neįrodė kur yra dangus.

Turimom priemonėm, sako J. Pr., kaip dabar skraido raketos ir satelitai, pasiekti artimiausią žvaigždę "imty milijonus" metų.

Įsitemykite: "Artimiausią žvaigždę!" O juk bilijonai žvaigždžių yra milijonus kartų toliau nuo "artimiausios".

Taigi, kunigėli, kur dangus?

Absolūtis greitis yra šviesos spinduliu — 186,000 mylių per sekundę. O net šviesai praskristi nuo vieno krašto mūsų galaktikos (Paukščių tako) ima 27,000 metų.

Ir ten dar nedangus. Už Paukščių tako randasi milijonai kitų, dar didesnių galaktikų.

Taigi, ir jaunam mirus kol pasieksi dangų pristeis netik pražilti ale ir nuplikti.

— L. Jonikas

ŠYPSENOS

Jis sutinka

Agrikultūros kolegijos studentas norėjo pasirodyti fermerio akyse.

"Jūsų ūkininkavimo metodai labai nusenę", tarė jis su pasiūtimu. "Aš labai nusistebėčiau, jeigu jūs gautumėte bent dešimtį svarų obuolių nuo šios obelės", sakė jis, rodydamas į medį.

"Aš pats nusistebėčiau, jeigu taip atsitiktų".

"Kaip tai? Jūs sutinkate su manimi?"

"Sutinku, nes tai ne obelis, o kriaušė".

Gailėsčio priežastis

Vienoj partijoj viena viešnia pasisiūlė palinksminti svečius. Visiems sutikus, ji storu sopranu užtraukė: "Nešk mane atgal į seną Virdžiniją".

Dainuodama ji pastebėjo, kad atokiau sėdįs vyras žila galva apsišarėjo. Baigus dainuoti nieko nelaukus nubėgo prie jo ir pasiteiravo:

"Tur būt esate iš Virdžinijos?"

"Ne, aš esu muzikas".

Dėl išbandymo

Šalies išdo viršininkas gavo sekantį laišką:

Brangus pone: Dešimt metų atgal aš falsifikuotai užpildžiau pajamų taksų blanką... ir nuo to laiko iki šiai dienai negaliu miegoti naktimis. Siunčiu čekį sumoje \$425... P. S. Jeigu ir toliau negalėsiu miegoti, tai pasiūsiu ir likusią dalį".

RASYTI GALIMA, BET TAS TIESOS NESUNAİKINS

(Atkelta nuo 4 pusl.) dirbo 46,300 darbininkų, tai 1960 metais vidutinis metinis pramonės gamybinis personalas respublikos pramonėje buvo 209,800 žmonių. Per šį laikotarpį respublikoje buvo sukurtos naujos pramonės šakos, tokios, kaip elektrotechnika, radiotechnika, staklių gamyba, laivų statyba, kai kurios chemijos pramonės šakos ir kt."

Tokie tai faktai apie Tarybų Lietuvos ekonomiką. Kaip matom, žemės ūkis vertėsi daug geriau, negu geriausiais buržuaziniais laikais vertėsi. Apie pramonę netenka nei kalbėti.

O koks išaugimas mokslo, kultūros, meno srityse?

JAV STUDENTAMS KUBA PATIKO

WASHINGTON. — Jau sugrįžo 54 JAV studentai iš Kubos, kur jie buvo per šešias savaites. Dauguma jų sako, kad dabartinė Kubos vyriausybė daro tą, kas yra reikalinga žmonių gyvenimo pagerinimui.

Montrealo žinios

Gal Nuims Tiltą Mokesčius

Viešųjų darbų ministeris J. P. Deschatelets ir Verduno distrikto parlamento narys B. Mackasey čia neseniai spaudos konferencijoje pareiškė, kad juodviečių nuomone neužilgo mokesčiai už pervaziavimą Champlain tilto (25 c.), bus nuimtas.

Sakoma, vedamos derybos tarp federalės ir provincinės valdžių, kad Kvebeko valdžia perimtų tilto užlaikymą, ir kaip tik tas bus baigta, tuojau dalykas bus paskelbtas visuomenei, Mr. Mackasey pareiškė.

Surasta Arklis Mėsa Dešrelėse

Municipaliniam teisme, rugpjūčio 22 d., nagrinėjant vienos mėsos produktų išdirbystės firmos — Montreal Smoked Meat Products Inc., 2946 Rouen St. — bylą, vaduojantis miesto ir federalės ekspertų analize, pripažinta, kad jų produktuose, ypačingai mažose dešrelėse (frankfurters) ir didžioje maltos mėsos dešrose (balonė), yra primaišyta arklio mėsos.

Kokia teismo bauda bus uždėta firmai, nuosprendis bus praneštas vėliau.

Dar Sykj Susitiko Turistai

Kanados lietuvių turistinės grupės Tarybų Lietuvos dalyviai montrealiečiai turistai dar sykį susitiko, nors ir mažesnė-

je grupėje, su savo tautiečiais. Šį kartą, rugpj. 24 d., pas Joną ir Janę Vilkelius, kadangi vienu iš jų ir pats Vilkelis buvo. Jam laukiant brolio iš Čikagos atvažiuojant, pasikvietė savo bendrakeleivius ir šiaip artimuosius.

Čia mūsų turistai dar kartą pasidalino savo įgytais išpuščiais gimtinėje tėvynėje. Gaila tik tai, kad Jono labiausiai laukiamas svečias ant laiko nepribuvo. Jo brolis Petras su šeima atvažiavo tik sekmadienį.

Daug Svečių

Paprastai daugiausiai žmonių važinėjasi svečiuos ilgesniais savaitgaliais. Ir jų veikiausiai daug bus ilgesni, Labor Day, savaitgalį. Bet jų Montreale jau ne mažai buvo ir prieš tai. Pavyzdžiui:

Pas Liūdą Kisielių buvo atvažiavusi jo sesutė su šeima iš Deitroito. Pasiveičiavę pas brolių, švogerką ir dėdę, visa jo šeima linksma grįžo namo.

K. ir O. Kiečių dukterė Nellie Mitkuvienė su visa šeima buvo atvažiavusi pas tėvelius svečiuos.

Taipgi B. ir S. Jarmolinskių dukterė Sofie Smith su visa šeima svečiavosi čia pas tėvelius.

O kiek seniau, bet tik dabar teko sužinoti, J. ir S. Petronių dukterė Jennie Novton su visa šeima svečiavosi čia pas tėvelius.

Beje, tenka priminti, jog jos visos trys ir jų šeimos gyvena Jungtinėse Valstijose.

Serga

Susirgusi Kostutė Adomaitienė. Ligonė randasi Doktorų ligoninėje. Taipgi serga Taosė Taruškienė. Nors šiuos žodžius rašant tikrų žinių dar nėra, bet, rodosi, ligonė paguldyta Montreal General ligoninėje.

Mirė

Mirė Cecilė Levinskienė (iš prigimties francūzų tautybės), George Levinsko žmona, sulaukusi apie 50 m. amžiaus. Paliko nuliūdime vyrą, vieną dukterį ir tris sūnus.

Džiaugsmas ir Sukrėtimas M. Paragiui Lietuvoje

Mečys Paragis per keleto metų rengėsi parvažiuoti aplankyti savo gimtinę, pasigerėti visais jo pergyventais jaunystės įvykiais. Kadangi jis yra buvęs sportininku, priklausė prie rungtynių, jam buvo įdomu, kaip dabar ten gyvuoja sportas. Be to, jam labiausiai rūpėjo pamatyti jo mielą mamytę, kurią jis taip mylėjo.

Po didelių pastangų ir daug įdėto darbo, Mečys sudarė iš 18 žmonių grupę ir, jam vadovaujant, š.m. liepos 17 d. išskrendam į taip lauktą ir mus patenkinančią kelionę. Kelionė sekasi gerai. Pasiekiame Amsterdamą; liepos 19 d. — į Maskvą, o liepos 20 d. iš Maskvos į Vilnių. Štai ir Vilnius. Nusileidžiame, žmonių minios laukia, buketai gėlių kaip spalvuotos vėliavos slepia laukovų veidus. Priėjus artyn prie užtvartos, atsidaro vartai, puola kiekvienas prie savo, paskandina jį-gelėse, įvairių spalvų buketuose. Kiekvienas traukia prie savęs, rankos vyniojasi apie kaklą, spaudžia, bučiuoja. Iš džiaugsmo akyse žiedrančios ašarų liaukelės suskubo atlikti savo darbą; aplieja veidus, rieda žemyn; žodžiai maišosi, spaudimas vienas kito prie savęs, bučiavimas - glostymas.

Pagaliam susijaudinimas visų kiek atslūgo. Pradėjo girdėtis žodžiai. Mečys klausia sesutę: "Genovaitė, o kur-gggi...?" ir vėl žodžių nebėra, glamonėjimas - bučiavimasis, ir ašaros atsako į klausimą... "Motinos jau nebėra, mirusi". "Kada?" "Pora savaitių. Dovanok, Mečislovai, kad nedavėme žinios, nes manėme, kad bus geriau", sesuo atsakė. "Labai laukė tavęs, bet nesulaukus, be pasimatymo su tavim, užmerkė akis amžinai".

Sukrėtimas jam toje valandoje buvo didžiausias. Bet sukaukęs visas savo jėgas, drg. Paragis ėjo jam pavestas pareigas, vadovavo mūsų turistinei grupei ir atliko visus mus

Mirus Paragienei

Reiškiame giliausią ir nuoširdžią užuojautą jos sūnui Mečiui Paragiui, marčiai Annei Paragienei ir dukterims Montreale. Lietuvoje dukterims Paragytėms (nes vedusių pavardžių nežinome), žentams ir jų šeimoms, ir visiems jos giminėms ir artimiesiems.

P. S. D-gas Paragis buvo mūsų grupės vadovas.

Juozas Adakauskas
Elena Bietkis
Antanas Byras
Emilie Bulzgis
Genutė Damašus
Helen Gelleny
Mary Masiokas
Anelė Mikulis
Valerija Mossey

Sophia Pajuodis
Waclavas Rimdeika
Juozas Rimšelis
Emilija Šimkunas
Annie Strellis
Jonas Vilkelis
Annie Wilkelis
Stasys Virbalas

liečiančius reikalus kuo geriausiai.

Todėl varde visos mūsų turistinės grupės, reiškiu Mečiui giliausią užuojautą dėl motinos mirties ir širdingiausią padėką už vadovybę kelionėje, kuria mes esame labai patenkinti, aplankę gimtąją tėviškę ir laimingai grįžę atgal į Kanadą, pas savo šeimoms.

S. V.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Jaskevičius, Worcester, Mass., prisuntė nuo ALLD 7-to Apskričio ruošto spaudos paramai pikniko \$50.00 aukų.

B. Kvietinskas, Montreal, prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo A. Janušio ir S. Pečiulaičio po \$1.00 aukų.

A. Viltrakienė, Toronto, nors lū, prisuntė \$4.00 aukų.

ligos paguldyta ligoninėje, bet neužmiršo LB išlaikymo reikalą. A. Bernatonis, Windsor, Ont., atostogų proga lankėsi LB raštinėje ir paaukojo LB paramai \$4.00.

M. Bielinis, Ottawa, Ont., atsinaujino sau ir tris prenumeratas į Lietuvą ir prie to dar paaukojo \$5.00.

Vienas hamiltonietis pats užsiprenumeravo LB.

J. Kairys, Edmonton, Alta.,

užrašė LB prenumeratą į Lietuvą.

J. Lesevičius, Montreal, prisuntė naują prenumeratą, užuojautą paskelbti, nuo Onutės \$5.00 ir A. Mikulienės \$1.50 aukų. Naują prenumeratą užrašė per P. Kisieliene A. Mikulienė.

A. Vilk, Winnipeg, Man., atsinaujino prenumeratą sau, atsinaujino į Lietuvą ir paaukojo 50 c.

M. Vidrukas, Winnipeg, Man., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo M. Jurksaičio \$2.00 aukų.

T. Slapikas, Portsmouth, Va., užrašė naują prenumeratą į Lietuvą.

Jos. Deltuva, Baltimore, Md., atsinaujino prenumeratą sau, apmokėjo už į Lietuvą siųstą ir paaukojo \$10.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

V. Žinaitis, Welland, Ont., \$3.00;

P. Kunigauskas, Gainsborough, Sask., \$3.00;

Ch. Piter, Scarboro, Ont., \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Užsienio kapitalo įplaukė Kanadon per pirmą pusmetį \$541,000,000.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilę ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

SIUNTINIAI LIETUVON

per

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blvd., Montreal, P. Q., Tel. VI. 2-5319

Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems garantuoti, skubiai ir

URMO KAINOMIS

(30 - 40% žemiau rinkos kainų)

IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS

geriausias angliškas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelų Ateikite ir įsitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIMAME UŽSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams

CH. KAUFMANAS

Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas

KALBAME TIKRAI LIETUVIŠKAI

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malnourmu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montreale Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JUS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Ma

(T)

Pusseserė A. Iė, neatstojo žingsnio: ji marškinius, įk tes, užpylė brilkų, kurie vis i šo jam batus, šio mazgą. Fel truputį svaigė buvo Sesilijas, brolis ir jaun vas: su aukšt batais, su juo ta plačiu dirž dicine skryl dviem kutais. Ir visa svit: lią.

Jaunosios n gal, visur buv josi juokas, šn mas. Vienos t tos, ir draugė pusseserės. Jo gaites, didesni lopšio, ir sa pravirkdė. F jas ir emė ple jos į Feliksą a chelės sesuo, n bą savo juodu žiu ir išsiblaš vo liūdesiu i

bet staž dieną rėti pagarbos. eidavo į jauno vėl išeidavo: vi rodyti kraiti, i ji, čiupinėjo. . . vykdė jų norus putį droviai, b švytėjo iš dži: bylojo ir jos a.

Kai tik iš: būgno tratėji trelės, kilo did Nuotaka dar trūko kažkoki gės, kurių niek vo rasti. Ir žingsnio ženg tarp tiekos n Fulchensijos

Anchelės ir ne jo kamantinēt maišė sročia, mirksniu pada

— Nagi, lai Bet kai iškil siartino, pra dar buvo nera damas priešak svoto, prisiat prie tų durų, l buvo varstęs n Teko vienam s

— Galima je — Prašom, Minia užplū ma kurtinanči mo ir birbinių

Iš čia visi l koti kunigo, o bažnyčia. Ja dais drabužiais daili, jaunikiš tiumu.

Prie bažnyč "Ar nežino ka

L. LANDINESAS

Vertė M. Subatavičienė

Maksimo Judo Vaikai

Romanas apie Ispanijos Kaimą

(Tąsa)

Pusseserė Anita, toji mažylė, neatstojo nuo Felikso nė žingsnio: ji išprosino jam marškinius, ikišo į juos sagutes, užpylė briliantino ant plaukų, kurie vis tiek rietėsi, užrišo jam batus, pataisė kaklaryšio mazgą. Feliksui nuo viso to truputį svaigo galva. Svotas buvo Sesilijas, vyrėsnysis Rito brolis ir jaunio krikšto tėvas: su aukštais, plačiauliais batais, su juoda bliūze, sujuosta plačiu diržu, ir didžiule tradicine skrybėle, pačiuosta dviem kutais.

Ir visa svita susiruošė į kelią.

Jaunosios namuose, priešingai, visur buvo moterys: girdėjosi juokas, šnibždesys, lakstymas. Vienos pusseserės, ir kitos, ir draugės, ir paskui dar pusseserės. Jos pasiūpino mergaites, didesniąją ir mažylę iš lopšio, ir savo bučiniiais jas pravirkdė. Paskui atsitempė jas ir ėmė plepėti — panašios jos į Feliksą ar ne. Tiktai Anhelės sesuo, našlė, kėlė pagarbą savo juodu vualiu, savo gėžiu ir išsiblaškiusiu veidu, savo liūdesiu ir pasiaukojimu. Bet šitą dieną nebuvo kada žiūrėti pagarbos. Merginos čia įeidavo į jaunosios kambarį, čia vėl išeidavo: visoms reikėjo parodyti kraitį, ir jos apžiūrino jį, čiupinėjo. Anhelė klusniai vykdė jų norus ir šypsojosi truputį droviai, bet visa ji, rodos, švytėjo iš džiaugsmo, apie tai bylojo ir jos akys, ir skruostai.

Kai tik iš gatvės pasigirdo būgno tratėjimas ir birbynės trelės, kilo didžiausias šamysis. Nuotaka dar nebaigta rengti: trūko kažkokios karelės ir sagės, kurių niekaip negalima buvo rasti. Ir neįmanoma nei žingsnio žengti, nei susivokti tarp tiekios moterų. Tetulės Fulchensijos niekas neklausė: Anhelės ir negalėjo, ir nenorėjo vyrai su jauna ja ir atvirksčiai. Žmonės svarstė tarpusavy, ar geros kokybės ir ar daug dovanų atnešta, garsiai apskaičiuodami jų vertę. Pagaliau vėl ėmė šokti.

Po kaminienės prasidėjo jaunųjų persekiojimas. Svarbiausia buvo neleisti jauniems šitą naktį kartu atsigulti. O jeigu panorėtų, tegu išsiperka. Daugiau už visus čia reikėsi Chuanas ir Pepė, Anhelės broliai. Tačiau nuotaka, tiesiog nežinia kaip, ėmė ir jiems išsprūdo. Feliksas jau norėjo peršokti diendaržio tvorą, bet buvo nutvertas. Ir prasidėjo derybos.

— Kiek duosi, jei tave paleisime pas nuotaką?
— O kiek norėtumėt?
— Dešimtį durų.
— Per mažai, ana kiek jiems visokių gėrybių pritempė.

— Dar nežino kas iš čia esančių kokių nors klūčių ir t.t. ir t.t." visi chorui atsakė: "Ne, ne. Nieko nežinome".
Ir paskiau:
— Feliksai, ar nori imti sau už žmoną Anhelę?
Iššoko kažkoks vaikas.
— Žinoma, nori. Jei būtų nenorėjęs, nebūtų čia atėjęs.
Svotas atsigrėžė labai rimtu veidu:
— Taip reikia!
Paskui per ceremoniją vyresnioji mergytė ėmė graudžiai raudoti ant vienos pusseserės rankų. Moterys ją sukiojo, grėžiojo į visas puses, tildė. Niekas nepadėjo. Teko išnešti iš bažnyčios.

Prasidėjo šokiai. Vestuvininkai privertė šokti jaunosius. Feliksas, kuris buvo žinomas kaip geras šokėjas, šį kartą nepasižymėjo. Anhelė išėjo geriau. Paskui sėdo prie stalo. Vaisių metu vienas Felikso draugas iškėlė aukštyrą jo mergytę.

Mažoji piktai visų kratėsi.
— Anhelita, ar pažįsti savo tėtę?
— O gal tu nežinai katras? Einam pažiūrėti.

Kai tik iš gatvės pasigirdo būgno tratėjimas ir birbynės trelės, kilo didžiausias šamysis.

— Šitas.
Visi pratrūko juoku.

Vakare, kai jau visi atsigėrė kavos ir surūkė po cigara, buvo išnešta į aikštę du stalai; ant vieno iš jų stovėjo didelis padėklas. Pirmiausia priėjo tėvai, paskui svotai. Ir taip, atsižvelgiant į padėtį ir giminstės laipsnį, visi iš eilės ėjo su dovanomis. Pusė kaimo buvo vestuvėse. Ir ant padėklo augo krūva durų, o ant kito stalo — baltinių, užtiesalų, didžiulių skarų, paklodžių. Kiekvienas, kuris tik atnešdavo vanas, turėdavo sušokti vieną ratą: vyrai su jauna ja ir atvirksčiai.

Žmonės svarstė tarpusavy, ar geros kokybės ir ar daug dovanų atnešta, garsiai apskaičiuodami jų vertę. Pagaliau vėl ėmė šokti.

Po kaminienės prasidėjo jaunųjų persekiojimas. Svarbiausia buvo neleisti jauniems šitą naktį kartu atsigulti. O jeigu panorėtų, tegu išsiperka. Daugiau už visus čia reikėsi Chuanas ir Pepė, Anhelės broliai. Tačiau nuotaka, tiesiog nežinia kaip, ėmė ir jiems išsprūdo. Feliksas jau norėjo peršokti diendaržio tvorą, bet buvo nutvertas. Ir prasidėjo derybos.

— Kiek duosi, jei tave paleisime pas nuotaką?
— O kiek norėtumėt?
— Dešimtį durų.
— Per mažai, ana kiek jiems visokių gėrybių pritempė.

— Duosiu butelį konjako.
— Vieną konjako ir kitą — anyžinio.
— Pasakiau — vieną konjako, ir atstokit.
— Dar pyragų pridėk.
— Penkių durų gana bus?
— Gerai, užteks.
— Kaip tai — gerai? Tegu duoda dešimtį.

— Na, vyrai, tai jau per daug.
— Gana bus penkių.
Galų gale išsilygo septynis durus ir ji paleido.

Kitą dieną labai anksti jauniems prisidėjo "arti". Jiems buvo uždėtas jungas, ir visai nelengvas, o iš paskos ėjo vaikas, pavarinėdamas šiaudų ryšiu. Šitai, kaip ir visi jaunavedžiai, turėjo pereiti pagrindinėms kaimo gatvėms. Anhelė ėjo pūškuodama, bet buvo patenkta. Dabar Feliksas jau jos vyras, tik jos vienos visą gyvenimą.

Nors Enkarna ir tikėjosi viso to, tačiau Felikso vestuvės jai buvo smūgis. Kvailystė: ji neturėjo jokios teisės reikalauti, kad jis nevestų, ir jinau suprato šitai, bet yra dalykų, kurie nepriklauso nei nuo valios, nei nuo supratimo. Feliksas jai tebuvo tik vienos nakties saldus sapnas, tik sapnas keleto valandų, kurios, deja, buvo tokios trumpos. Dabar ji nusivedė kita. Negalima to pavadinti apgaule: jis atliko, ir kuo geriausiai, viską, ko jie buvo jį prašę, atliko taip pat gerai, kaip ir tą vasarą, kuomet dirbo Judo namuose.

O ji nėšči; turės sūnų, savo sūnų, kuris paveldės senojo Kanučio ūkį. Agapitas gali jau mirti, kada nori: ji pasirūpins, kad dėl šito kas blogo neatsitiktų. Ar tai dėl palikimo? Enkarna visa savo būtybe jautė, kad ne vien tik dėl palikimo.

Tai kas gi čia atsitiko? Kur gi ją taip traukia? Prieš kokius metus, ir dar mažiau, jai nė į galvą neateidavo svajoti apie Feliksą. Ji pastebėdavo jį, tas tiesa; kažkas buvo likę iš to karšto jausmo, kuris ją taip traukdavo prie Felikso, kai ji dar buvo mergaitė: kažkodėl aptemdavo akys, širdis imdavo smarkiai plakti, kol jis nueidavo, ir netgi dar po to. Bet visa, kas kadaise buvo, praėjo, nurišo. Ir tas jausmas niekad nebūtų vėl prabudęs, jei ne Ilarija. Kaip ji neapkętė Ilarjos! Tik vieno žmogaus vienos moters ji neapkętė dar labiau, o gal ir tiek pat, — tai Anhelės. Ir kuo gi tokia paslaptiną, kuo taip patraukli ji galėjo atrodyti Feliksui? Pasitaisydavo netinkamų porų, bet tokios, kaip šita, dar nebuvo. Net akmenys apie tai balsu šaukė. Kodėl gi tylėjo žmonės? Kaip galėjo su tuo sutikti jo tėvai? Tik dėl jo dukterų, dėl tų dukterų, kurios, nagi tik nueikit, pasiteiraukit, vargu dar ar jo. . . Va sūnus, kurio ji laukė, šis tai tikrai jos, apie tai žinojo dangus, žinojo lūšnelė, tėvuko Fermino daržinė ir beveik visų užmiršta šiaudų stirta En-

telrasfunte. Jei numirtų Agapitas, jei numirtų Anhelė, jei numirtų Ilarija, jie abu galėtų visuomet būti drauge. Tik labai jau daug tų mirčių. Reikia nusilenkti likimui. Nusilenkti? Ne. Ji myli jį. Juk dėl ko nors vis tik verta būti turtingam. Dėl ko tada visa šeima kaupė šitas žemes ir pievas, jei laimingiausia valandą, — tokią tikrai teisingą valandą, — visą tą laimę tiesiog iš rankų pasiūpino kita?

Ir atsitiko taip, kad prieš porą dienų iki vestuvių ji susirgo ir atgulė.

Agapitas švelniai dirsdžio į ją.

— Gal pašaukti daktarą. . .
Ne, nereikia daktaro; nei daktaro, nei ko kito. Tai tik paprastas negalavimas tokioj padėty, nieko, viskas praeis. Ir Agapitas, kaip visada, pakluso. Kodėl jis visuomet taip nuolankiai klusnus? Ji norėtų, kad jis prieštarautų jai. Koks gi čia vyras! Tačiau jos vyras tiesiog nesitvėrė iš džiaugsmo, kad tapo tėvu, ir dar tada, kai mažiausiai to tikėjosi. Jis žiūrėjo į ją kaip į kokią šventenybę ir taip pat nekantriai laukė savo įpėdinio, kūdikio, kuris paveldės visą jo turta. Netgi jei ir kokia nelaimė dėl to įvyktų. Ir jis sutaisė jai puodelį šokolado.

Ji nenorėjo šokolado. Jeigu kas vertė ją gerti, ji nusišukdavo. Terauna velniai! Nei su kuo pakalbėti, nei kam širdį atversi. Argi tai gyvenimas?

Vidudienį ji atsikėlė, paskui vėl atgulė — niekur negalėjo sau vietos rasti. Staiga ją visą tartum smelkte nusmelkė. Sūnus! Reikia saugotis, nuo jos, ir tiktai nuo jos priklauso jo gyvybė, visas jos džiaugsmas. Ak! Bus sūnus, šaunus vaikas, vyras, ne taip, kaip tos Anhelės snargliukės, — ne jai ir turėti ką nors geriau. Reikia valgyti, valgyti ir būti ramiai, kad viskas gerai praeitų ir kad ji galėtų visiems parodyti savo sūnų, parodyti jam ir pasakyti, kai niekas jų negirdės: "Pažiūrėk į jį. Atpažįsti? Tai tavo; tavo ir mano. Tai tikros meilės vaisius, nes aš tave visuomet mylėjau. Ir tu mane taip pat, tiesa? Ilarija tikrai padėjo prasiveržti tam jausmui, kuris slypėjo mums viduje, nors nei tu, nei aš nedrįsime to pareikšti, nes aš esu turtinga, o tu ne. Bet mes mylime vienas kitą. Nėra tokių turty, kurie to būtų verti, ir jei tu nori, meskime viską, ir aš būsiu tavo, tiktai tavo. . ."

Bet visa tai tik kvailystė. Ji privėlėjo rūpintis savo vyru — ir kada jis pagaliau numirs! — būti gera žmona ir, aišku, gera šeimininke, rūpintis šituo senu kelmu Visente, klausyti tėvų patarimų, arba, tiksliau sakant, įsakymų. Patarimai. . . o, ji labai gerai žinojo, iš kur jie kyla, kieno katilė jie gaminami. . . Ne, Ilarijai ji negalėjo atleisti.

Tą naktį ji nesudėjo akių. O rytojaus dieną — vestuvių iš-

vakarės — kokia ji atrodė be galo ilga! Jai norėjosi keltis, išeiti pro duris, viską pamatyti, pažiūrėti, kaip, sutikus ją, pasikeis jo veidas, pamatyti taip pat ir Anhelę, ir jos dvi snargliukes, ir nusispiauti, žinoma, į jas. . . O turėjo gulėti lovoje. Susivaidijo su Agapitu, susivaidijo pirmą kartą ir su seniū. Vyras teisinio jai:

— Jūs jau žinote, tėtė. Moterys, kai jos tokios. . .

— Žinoma, tas tiesa. Bet va tavo motina buvo šventa.
Paskui ji vėl atsigulė į lovą. Po kiek laiko atsirado pamotė. Agapitas buvo nuėjęs jos pašaukti. Ji įžengė, kaip visada, šypsodama, su dirbtine džiaugsmo išraiška, kurią Enkarna taip gerai pažinojo.

— Kas tau, dukrele? Ko tokia surūgus, dabar tau šitokiai būti visai nedera.

Duktė neatsiliepė.
— Na, ką gi, aš numanau, nors pačiai ir neteko kęsti tokios baimės. Viskas bus gerai! Nori, aš liksiu šiandien čia ir tau ką nors pagaminsiu? Ko tu norėtum?

— Nieko, motin.
Ir nusigrėžė lovoje.
— Gal skauda pilvą? O gal būt, galvą? Nori, kad pašaučiau daktarą?

Ir vėl tą daktarą! Ne daktaro jai reikia. Ilarija tuo tarpu žiūrėjo į ją, nenuleisdama akių. Bet nors ir tokia be galo įžvalgi, ji negalėjo suprasti priežasties. Ji atsisėdė už rankų ir paėmė Enkarną galvą. Enkarna atitraukė ranką kaip gyvatės įgelta.

— Palikite mane, motin. Aš turiu pabūti viena.
— Bet šitaip negalima tavęs palikti. O gal nori miego?
— Ne, miego nenoriu.
— Nori ką nors suvalgyti?
— Nieko, motin.

— O gal išgersi ko truputį? Gal stiklelis anyžinės tau būtų gerai?
— Ne, motin.
Ilarija susimąstė.

— Tau kas nors atsitiko? Tu ant ko pyksti?
Tuo tarpu ėjo Agapitas.
— Ne, motin. Agapitas labai geras, ir aš jį labai myliu. Tai skambėjo labai keistai. Bet kas, kas galėjo po visu tuo slypėti?

— Uždaryti langą? Nori, prosa pakaitinsiu?
— Nereikia motin. — Ir staiga, labai šiurkščiai: — Rytoj aš jau būsiu visai sveika.

— Duok dieve, mano dukra. Aš irgi taip manau.
Užstojo tylą. Paskui Enkar-
tarė:
— Dabar eikite, motin. Nesirūpinkit.

— Gerai, gerai, tik nesijaudink. Aš irgi tikiu, kad nieko blogo nebus, tačiau jeigu ko reikėtų, atbėkite manęs pašaukti.
Agapitas kaip apdujęs žingsniavo iš vieno kampo į kitą.
Eikš, sėskis šionai.
Vyras paklausė. Ir jinau pa-
ranką.

(Bus daugiau)

Torontiečių Kronika

Lankėsi Toronte

Toronte svečiavosi buvęs torontietis, o dabar detroitietis Vincas Kirvela. Draugas yra išgyvenęs Toronte 9 metus, bet jau virš 20 metų, kaip Detroitie.

Svečias yra uolus Liaudies Balso patriotas, visuomet prisimena jį. Ir šiuo tarpu jis užsuko į Liaudies Balso raštinę, atsinaujino prenumeratas ir dar parėmė.

Mirė

Pastaruoju metu mirė du lietuviai, seni kanadiečiai. Tai Strasdas, velionės Undraitienės brolis, gyvenęs ant farmos, ir Butėnas, gyvenęs, rodos, apie Westoną.

Reporteriai jie buvo mažai žinomi, tad smulkesnių žinių apie juos paduoti negaliu. Reiškiau gilia užuojautą šeimoms ir giminėms.

Istojo į universitetą

Hamiltoniečių A. ir J. Naruševičių duktė Eyleena istojo į Toronto universitetą tešimui mokslo toliau.

Rep.

Moterų Atydai

TORONTO. — Gerbiamos draugės torontietės: Rugpiūčio 23 dieną paskambino telefonu Kanados Moterų Kongreso Centralinio Komiteto sekretorė Mrs. V. Dewhurst su prašymu, kad parašytumėte į lietuvišką spaudą ir pakviestumėte lietuvių moterų organizacijas ir klubus bei pavienes drauges ruošti konferencijai, kuri įvyks spalio 26-27 dienomis, King Edward viešbutyje Elizabeth Room.

Šioje konferencijoje, sako ji, bus peržvelgta, kaip moterys organizavosi ir veikė nuo 1960 metų, tai yra nuo 7-tos konferencijos. Taip pat bus daromi nauji planai ateities veikimui. Reiškia, svarbu dalyvauti kuo skaitlingiausiai ir prisidėti prie išdirbimo planų moterų veikimui. Šioje konferencijoje dalyvaus didžiūma tų moterų, kurios dalyvavo pasaulinėje konferencijoje arba suvažiavime, kuris įvyko birželio mėnesį Maskvoje.

Aš tikiu, kad Toronto Lietuvių Moterų Klubas padarys tokį pat tarimą, kaip 1960 metais, kada gana gražus būrys dalyvavo. Nuo savęs kviečiu Toronto Lietuvių Moterų Klubą stoti į Kanados Moterų Kongresą, būti narėmis, nes yra be galo svarbu dalyvauti tarptautinėse sueigose ir išgirsti žodžius veikėjų. Aš daug pasimokinu iš moterų veikimo. Ten girdėjau žodžius, kad mes motinos esame svarbiausi pasaulio sutvėrimai, nes mes atvedam į pasaulį žmonijos gyvybę. Mes turime teisę ir reikalauti padoresnio ir žmoniškesnio mūsų ir mūsų vaikų auklėjimo, ir kad mūsų Kanados žemė nebūtų įsileidžiami pražūtis pabūklai.

M. A. Paužienė
KMK Narė

MANO ĮSPŪDŽIAI

(Atkelta nuo 2 pusl.)
gražųjį Trakų ežerą, pilną salų ir salelių. Koks žavėjantis vaizdas!

Buvom susitikę su Lietuvos vyriausybės žmonėmis. Tai neužmirštamas dalykas. Visi jaučiamės toki maži prieš tokius aukštus žmones. Bet kada pamatėm jų paprastumą ir jų didelį draugiškumą, pradėjom jaustis drąsiau. Tik pamany-

kit, koks didelis skirtumas, palyginus su buržuazijos laikais. Imkime prezidentą Smetoną. Ar mes jūtume turėję galimybę su juo susitikti? Mes, kaip paprasti turistai, darbininkai. Ar jis būtų važiuavęs viename buse ir dainavęs su mumis? Aš be galo dėkinga jiems už tokį draugiškumą ir vaišingumą.

Atėjo diena, kada reikėjo palikti Vilnių. Reikia skirtis su brangiais giminėmis ir gerais Lietuvos žmonėmis. Buvo labai gaila. Norėjosi kiek ilgiau pabūti, bet ką gi padarysi, kad toks turistų kelias. Važiuojam į orlaivių stotį lydimi giminų. Visų veidai nusiminę, ašarų negali sulaikyti. Kaip sunku atsisveikinti su mylimais. Dar graudžiau pasidarė, kada mus apdovanojo gėlių buketais. Visi ašarotomis akimis sakome sūdieu. O kas gali žinoti, gal nebeteiks susitikti, nors jaučiame, kad ne paskutinį kartą atsisveikiname.

Nespėjom apsiraminėti, o mes ir vėl Maskvos aerodrome. Vėl grįžtame tuo pačiu keliu į Maskvą. Maskvoj išbuvom tris dienas. Ir ko mes čia nematėm! Maskva tur būt vienas iš gražiausių miestų visame pasaulyje. Gražūs pastatai, daugybė gėlių, gatvės plačios, švarios. Kaip puikiai atrodo universitetas! O jau požeminio traukinio tunelis, tai neturi sau lygaus pasaulyje.

Turėjom labai gerą palydovę — Lidiją Dubinską. Tai nepaprastų gabumų moteris. Ji išvežiojo mus po visą miestą ir aprodė įdomiausias vietas.

Laikas taip greitai prabėgo, lyg sapne. Nepamatėm, kaip atėjo laikas palikti gražiąją Maskvą, Tarybų Sąjungos darbo žmonių sostinę.

Tariam visiems didelį ačiū už pagalbą mums. O daugiausia dėkingi Kapočiui, kuris daugiausia rūpinosi mumis.

Nors gerokai pavargom, bet patenkinti, kad išsipildė mūsų troškimas. Rugsėjo 4 vėl grįžom į Amsterdamą. Po 7 valandų ir vėl Montreale. Čia mūsų laukė savieji. Ir dar suruošė puikias sutiktuves pas drau-

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balso" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"

DVISAVAITINIS žurnalas "SVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "TARYBINĖ MOTERIS", "MOKSLAS IR GYVENIMAS" ir "MŪSŲ SODAI".

Laikraščių kaino po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokėstį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kandiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas metines prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$1.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$4.50; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00.

Prenumeratos priimamos tik 1964 m. ir turi būti užsisakyta ne vėliau kaip spalio mėnesį šiais metais, kad gavus nuo pradžios 1964 metų.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont. Canada.

Virbalus. Daugiausia darbo teko įdėti draugam Juškam, Virbalienei ir Paragienei, ir dar kitiems. Kaip aš, taip ir visi kiti turistai širdingai dėkojam visiems.

Prisimindama savo kelionę, trokštu vėl turėti tokią kelionę. Ir visi mes trokštame, kad pasaulyje būtų taika.

Ona Strelienė

Rūkymas ir Vėžys

(Atkelta nuo 3 pusl.)

tos, kaip tai akivaizdžiai rodo statistiniai ir laboratoriniai duomenys, skatina plaučių vėžio atsiradimą. Todėl į klausimą, ar verta rūkyti, tegali būti tik vienas atsakymas — negalima.

Gyd. P. Gričiūtė
(Tiesa)

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostijimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 4-6917

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Pageidaujantiems palmu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.